Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.404/939

Nr. 274 Sâmbătă 5 Octombrie 1940
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

„ASOCIAȚIUNII" CENTRALA SIBIIU

RĂSPUNDERILE

Publicarea seriei de expuneri din prefața întocmită de d. general Ion Antonescu, în 1934, la planul general de reorganizare a armatei, a fost urmărită de opinia publică românească cu un viu și legitim interes, atât pentru ceeace reprezintă ea ca observațiuni critice, care de multe ori împrumută caracterul incisiv al unor necruțătoare rechizitorii, cât și pentru ceeace reprezintă ca element constructiv și de orientare în problemele vitale ale celei mai hotărîtoare instituții în stat: Armata.

Prefața aceasta constitue, netăgăduit, un document istoric deosebit de prețios pentru cunoașterea stărilor de lucruri, cari au premers și, în mare măsură, au determinat tristele evenimente abătute asupra țării noastre, de la 26 Iunie până la 6 Septembrie 1940. În lumina datelor și anticipărilor depănate cu o claritate, cu o putre de cuprindere și de previziune într'adevăr uimitoare, umbra dezastrului de mai târziu se profilează mai apăsat cu fiecare pagină întoarsă, pentru ca în cele din urmă să-ți dai seama că fiecare cuvânt și fiecare capitol din această prefață sunt tot atâtea vijelioase semnale de alarmă.

N'au fost înțelese la timp aceste semnale și nu li s'a dat urmare. De aci și necesitatea justiției răspunderilor, care trebue să intre în mișcare.

Și pentrucă înșiruirea de greșeli, de incompetențe, de vicii și abuzuri nu angajează numai sfera intereselor și culpabilităților militare, ci merge mai sus și mai departe, angajând întreaga conducere politică și de stat a țării, fatalmente și sfera răspunderilor devine mai cuprinzătoare, întinzându-se la toți exponenții din prima linie ai răposatului regim.

Scuze și circumstanțe ușurătoare se pot invoca, desigur, dar nu știm câtă valabilitate vor putea ele căpăta în opinia publică românească, adânc zguduită de prăpădul evenimentelor, după ce ani de zile aceeași biată opinie publică românească a fost torturată, ținută în ignoranță și sub opresiune, complet nepregătită informativ și sufletește cu privire la amenințările ce se desemnau la orizont. Vina exponenților vechiului regim este că au întreținut acest spirit opresiv, care a falsificat întreaga viață publică a țării și a anihilat toate forțele vii ale națiunii, pentruca, la adăpostul unui monopol de clică, toate orientările și inițiativele în politica națională și în problemele externe să fie confiscate națiunii, iar la adăpostul impunității asigurate, să se fi deslănțuit cele mai îndrăsnețe abuzuri.

Așa dar, prefața-rechizitor a d-lui general Ion Antonescu apare, în lumina desfășurărilor de azi, ca un act de acuzare îndreptat împotriva unui regim și a unui sistem, ce se cer înfierate astăzi prin ispășirile necesare ale tuturor exponenților lor.

Atât de adevărat este lucrul acesta, încât însuș autorul prefației, conducătorul de azi al Statului român, recapitulând în încheierea publicată eri la menționata prefață punctele de vedere expuse, ține să afirme și să sublinieze, că „de pierderea granițelor nu este și nu trebue făcută răspunzătoare armata. Responsabilă, spune d-sa, este numai conducerea politică, care nu a pregătit-o din vreme și din această cauză nu a întrebuințat-o când a fost nevoe".

NEPUTINȚĂ EGOISTĂ

Cel mai de seamă muritor, care s'a gândit să dea o aplicare practică invenției lui Gutenberg pentru o ușoară răspândire a ideilor și faptelor, a fost francezul Théophraste Renaudot, care, prin crearea jurnalului, a pus la îndemâna publicului instrumentul cel mai în măsură să-l facă să știe ce se petrece în lume. Când guvernele autocrate și monarhii abuzivi și-au dat seama de puterea ce ar fi în stare să reprezinte presa, — căci presă însemna născocirea lui Renaudot, — au pus imediat mâna pe ea, monopolizând-o și făcând din ea un privilegiu concesional, în scopul de a servi numai interesele lor.

Lupta filosofilor și cugetătorilor secolului al XVIII-lea s'a dat mai ales contra acestui privilegiu monopolizat, iar revoluția dela 1789, proclamând drepturile omului, a liberat și presa din cătușele ce i se pusese proclamând-o a patra putere în stat. Marile progrese făcute de omenire în curs de un secol și jumătate se datoresc numai libertății scrisului, libertății cărții, libertății presei. Și dacă ea a abuzat câte odată de puterea ei, din excesul abuzului au răsărit și multele îndreptări ce au urmat. Chiar regimul autoritar, către care se îndreaptă o parte însemnată a lumii de azi, își datorește ființa libertății presei, dar căreia în loc de recunoștință, de multe ori și în multe țări, i se pun piedici. Un abuz însă nu îndreptățește niciodată un altul, câtă vreme între ambele extreme se găsesc mijloace intermediare pentru stăvilirea răului.

De aceea, atunci când la noi au început să se simtă efectele censurii, am fost de părere și am cerut din toate puterile să se stabilească răspunderi efective pentru presă, dar să nu i se suprime libertatea. N'am fost ascultat și timp de zece ani presa liberă a întâmpinat tot felul de greutăți din partea acelor cari, abuzând de situația lor și temându-se de puterea unei prese libere și oneste, în loc de o reglementare a ei, am avut nu numai o constrângere din ce în ce mai accentuată, dar și o aservire revoltătoare, menită să acopere cele mai nerușinate și criminale fapte.

Era de ales acum între o suprimare voluntară a presei oneste, pentru a se da satisfacție conștiinței revoltată ca să nu i se aplice calificativul de neputință egoistă și între căutarea unor mijloace de ocolire a rigorilor censurii pentru a încerca trezirea opiniei publice spre a o face măcar să bănuiască imposibilitatea de a spune adevărul și a o pregăti în tăcere pentru o reacțiune. Nu odată, ci în nenumărate rânduri, am voit, în revolta și scârba de ceeace vedeam că se petrece, să suprim apariția „Universului", dar am fost împiedicat de toți aceia cari socot apariția acestui ziar, ori cât de vitrege ar fi vremurile, ca o necesitate de prim ordin.

Cu multă greutate și contra conștiinței am ales cea din urmă cale și am făcut tot ce omenește era posibil pentru ajungerea scopului urmărit. Am avut satisfacția de a fi fost tot timpul înțeles de cititorii acestui mare ziar, cari, și ei, pe toate căile, mi-au exprimat aprobarea lor.

Spun aceste lucruri azi, pentru a răspunde unui tânăr confrate, care mi se pare nedrept atunci când, mirându-se de dragostea subită ce a cuprins unele organe de presă pentru triumful Legionar, vorbește de neputința egoistă a organelor de presă de a se desființa în anumite împrejurări. Bănuesc, și ar fi nedrept să fie altfel, că nu ne privește calificarea aceasta, dar am socotit de datoria mea, — care am slujit tot timpul și fără precupețire ideia națională și am dat tot sprijinul, în toate direcțiunile, celor cari luptau pentru realizarea ei, — că este necesară o lămurire.

Am dat eu, colaboratorii mei și „Universul" ceva din ființa noastră pentru sprijinul ideilor de cinste, de ordine, de dreptate, de naționalism curat și desinteresat, timp de 25 ani, pentru a simți nevoia că nu trebue lăsat a se face confusiunea.

Colecția „Universului" este o carte deschisă în care oricine — cât ar fi de pătimaș, — poate vedea linia dreaptă pe care am mers fără șovăială și din care cauză am întâmpinat mari dificultăți și riscuri nenumărate, dar de la ea nu ne-am abătut.

Acelaș drum îl vom avea și de aci înainte, tot așa de desinteresat ca și până acum, pentru că nici un scop personal nu este la baza acțiunii noastre, iar dragostea de a vedea triumful ideilor pentru cari am luptat până acum, ne face să dăm concursul oricui se va afla pe aceeași linie cu noi și oricari ar fi riscurile pe care ar trebui să le avem pentru reușită.

Noi nu cerem nimănui nimic, de nici un fel, nici în ordinea materială, nici în cea morală; în schimb, dăm din ființa noastră tot sprijinul cu putință pentru realizarea ideilor cari au format crezul nostru de totdeauna.

Acest crez și urmărirea realizării lui ne fac să spunem și azi, deschis, cum am făcut-o când am putut și celor din trecut — să lase presa liberă să fie în interesul tuturor a patra putere, dar să-i fixeze o răspundere efectivă, onestă și rațională.

Dacă presa ar fi fost liberă, multe din nenorocirile cari s'au abătut asupra neamului nostru n'ar fi avut loc. O presă liberă ar fi deschis calea discuțiunilor în problemele ce de câțiva ani se puneau nouă și lumii întregi, iar instinctul nostru național, și acum ca și acum 25 de ani, ar fi găsit de mult drumul pe care trebuia să mergem. A gâtui presa onestă și verificată în dragostea ei de neam, înseamnă a ascunde adevărul și a ne îndrepta spre alte desastre.

Trebue să știe tot românul azi, de ce am ajuns unde suntem, adică cine sunt autorii direcți și indirecți, fără nici un menajament pentru oricine, oricât de sus ar fi fost el, pentru ca în viitor să nu mai cădem în păcatele în cari am căzut și să îndreptăm măcar în parte dezastrele ce s'au săvârșit.

Altfel, oricâtă bunăvoință și hotărâre ar pune cineva să îndrepte răul, nu va reuși. O spune aceasta un om care, atunci când a spus: VOM TRĂI ȘI VOM VEDEA, a trăit și a văzut realizându-se, din nenorocire pentru neamul românesc, tot ce a spus că se va întâmpla dacă nu se merge pe calea adevărului, a dreptății și a onestității.

STELIAN POPESCU

DUPĂ SEMNAREA ACORDULUI TRIPARTIT

Cancelarul Hitler, având în dreapta sa pe d. Kurusu, ministrul Japoniei, și în stânga pe d. Ciano, ministrul de externe al Italiei

Desființarea și modificarea unor comisii instituite prin diferite legi muncitorești

GENERAL ION ANTONESCU CONDUCATORUL STATULUI ROMAN ȘI PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINIȘTRI

Având în vedere raportul d-lui ministru al muncii, sănătății și ocrotirilor sociale cu nr. 68038 din 1 Octombrie 1940;

In baza dispozițiunilor Decretelor-Legi nr. 3052 din 5 Septembrie și nr. 3072 din 7 Septembrie 1940;

AM DECRETAT ȘI DECRETAM:

DECRET-LEGE
pentru desființarea și modificarea unora din comisiile instituite prin diferite legi muncitorești.

ART. 1. — Se desființează, pe data de 1 Octombrie 1940:

a) Comisiunea pentru aplicarea legii de plasare a invalizilor, orfanilor și văduvelor de război în funcțiuni și locuri de muncă, prevăzută de legea publicată în Monitorul Oficial nr. 95 din 25 Aprilie 1936.

Judecarea contravențiilor la acea lege trece în competența instanțelor de judecată prevăzute de legea pentru înființarea și organizarea jurisdicțiilor muncii din 15 Februarie 1933.

Afacerile în curs de judecată în fața acelei comisiuni trec asupra instanțelor amintite.

Apelul prevăzut de art. 10 alineat final al legii de plasare I. O. V. se va putea face la tribunalul respectiv, în termen de 10 zile libere dela pronunțare, iar recursul va fi îndreptat la Curtea de Apel respectivă, în termen de 15 zile dela comunicare.

b) Asesorii prevăzuți de legea pentru înființarea și organizarea jurisdicției muncii din 15 Noembrie 1933.

Litigiile de natură civilă intrând în competința acestor instanțe se vor judeca numai de magistrați.

c) Comisiunile arbitrale prevăzute de legea pentru asigurarea plății lucrului efectuat, publicată în Monitorul Oficial nr. 91 din 21 Aprilie 1931.

Afacerile de competența comisiilor arbitrale de pe lângă judecătoriile de muncă și judecătoriile de pace vor fi judecate de către instanțele de jurisdicție a muncii; afacerile de competența comisiilor arbitrale de pe lângă tribunale vor fi judecate de tribunalele respective, în complectul prevăzut de legea de organizare judecătorească.

Procedura, căile de atac și termenele sunt cele prevăzute de legea pentru asigurarea plății lucrului efectuat.

Afacerile în curs de judecată, în fața comisiilor arbitrale desființate trec asupra instanțelor amintite.

d) Comisiunea prevăzută de art. 1 din legea publicată în Monitorul Oficial nr. 30 din 6 Februarie 1939, pentru modificarea legii breslelor.

Avizul prevăzut de menționatul articol va fi dat de consiliul de avocați al ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

e) Comitetul prevăzut de art. 11 din legea pentru înființarea și organizarea „Fondului Muncii", publicată în Monitorul Oficial nr. 119 din 26 Mai 1938.

„Fondul muncii" va funcționa ca serviciu pe lângă direcția contabilității ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, în conformitate cu legea sa organică. El are personalitate juridică.

Orice act de orice natură, care privește situația sau modul de administrare a bunurilor, fondurilor și veniturilor „Fondului muncii", va fi semnat sau contrasemnat de directorul contabilității ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, sau de administratorul-contabil al „Fondului-Muncii".

Comisia de verificare prevăzută de art. 12 al legii din 26 Mai 1938 va avea următoarea compunere:

1. Un consilier, delegat de Inalta Curte de Conturi;

2. Un director sau inspector general, delegat de ministerul de finanțe;

3. Un expert-contabil, desemnat de corpul contabililor autorizați și experți-contabili, din afară de Corpul funcționarilor publici.

Pe baza avizului comisiunii de verificare, ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale va da decizie de descărcare de gestiune sau de imputare. Deciziile de imputare sunt apelabile în fața Inaltei Curți de Conturi, în conformitate cu legea sa organică.

Se abrogă alineatul 6 de sub art. 7 al legii din 26 Mai 1938, precum și legea publicată în Monitorul Oficial nr. 243 din 19 Octombrie 1938, prin care s'a complectat art. 4 al legii „Fondului muncii".

f) Comisiunea migrațiunilor, prevăzută de legea pentru reglementarea migrațiunilor publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 29 Aprilie 1925 și modificată prin decretul-lege din 14 Noembrie 1934.

g) Comitetul muncii, instituit prin art. 40 al legii pentru reducerea camerelor profesionale din 30 Aprilie 1934, modificată prin art. 207 al legii, pentru înființarea consiliului superior economic și organizarea camerelor profesionale, din 29 Aprilie 1936.

h) Comitetele oficiilor publice de plasare și comitetul central al plasării, înființate prin legea pentru organizarea plasării din 30 Septembrie 1921.

i) Consiliul Național pentru Muncă și Voe Bună înființat prin art. 7 și 8 ale legii pentru organizarea activității Muncă și Voe Bună din 22 Februarie 1940.

j) Comisia centrală a meseriilor, înființată prin legea din 16 Iunie 1938, de modificare a legii nr. 93/936, pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor.

k) Comisia prevăzută de art. 2 din decretul-lege pentru stabili-

(Continuare în pag. 2-a)

UN GEST GENEROS AL M. S. REGELUI MIHAI FAȚĂ DE STUDENȚIMEA ROMÂNĂ

Se aduce la cunoștința țării că MAJESTATEA SA REGELE a dispus să se pună la dispoziția tineretului universitar român trei pavilioane din locuințele Palatului Regal din Splaiul Independenței.

Inaltul gest regal este cea mai bună dovadă a perfectei sincronizări de suflu românesc între Rege și Națiune.

M. S. REGELE MIHAI I

Pentru autoritățile și instituțiile cari au primit ofrande destinate refugiaților

MINISTERUL ECONOMIEI NAȚIONALE, SUBSECRETARIATUL DE STAT PENTRU COLONIZARI ȘI POPULAȚIA EVACUATĂ, SECRETARIATUL GENERAL PENTRU REFUGIAȚII DIN BASARABIA ȘI BUCOVINA, a dat următorul

COMUNICAT

Toate autoritățile instituțiunile publice sau private, cari au primit ofrande în bani sau obiecte pentru refugiați, sunt obligate să anunțe de urgență Comisariatul General pentru asistența populațiunii venite din Basarabia și Bucovina, de sumele și ofrandele primite.

De asemenea, autoritățile sau instituțiunile cari au alocat sume în bugetele lor, în scopul ajutorării refugiaților, vor înainta aceste sume Comisariatului General, în str. Cobălcescu nr. 41, București, cunoscând că aceasta e singura autoritate îndrituită de a repartiza și distribui aceste ofrande.

IN CORPUL ZIARULUI:

UN IMPORTANT COMUNICAT PENTRU PLASAREA ȘI INTEGRAREA REFUGIAȚILOR IN VIAȚA ECONOMICĂ A ȚĂRII

18000 de mari mutilați francezi se vor inapoia in zona liberă

Vichy 2 (Rador). — Agenția Havas anunță că 18.000 de mari mutilați francezi se vor întoarce în zona liberă.

Miercuri au sosit 158 de răniți transportați pe targă, și alți 88 de răniți, care au fost până acum internați în spitalele din regiunea pariziană.

Acești răniți, care au fost repatriați, au trebuit să treacă prin fața comisiunei germane de reformă.

Consiliul de miniștri de Marți

O serie de importante hotărâri luate

Președenția Consiliului de miniștri comunică:

In ziua de 1 Octombrie a. c., a avut loc un Consiliu de miniștri care a hotărît:

1. Să se pue la dispoziția C. F. R. pentru lucru, 1700 refugiați.

2. Să trimeată medici cu mijloace de asistență sanitară în toate regiunile unde s'au evacuat refugiați din ținuturile evacuate.

3. Să creeze situații permanente care să asigure existența foștilor deputați în Sfatul Țării.

4. Să se dea câte 30—40.000 lei, ca fond de instalare, avocaților refugiați, cari își iau angajamentul să se instaleze și să practice avocatura la țară.

5. Avocații evrei rămași înscriși în barouri nu vor mai putea să pledeze decât procesele coreligionarilor lor persoane fizice.

6. In toate contencioasele existente să se înlocuiască avocații evrei cu avocați creștini.

7. Toți avocații ca și toți profesioniștii liberi din teritoriile evacuate vor fi plasați pe măsură ce se vor ivi locuri libere prin eliminarea profesioniștilor evrei.

8. S'a acordat un fond de 25.000.000 lei, pentru dotarea teatrelor și operelor naționale cu ce le este absolut necesar.

9. In sfârșit, Consiliul a luat cunoștință de comunicarea d-lui Subsecretar de Stat al Colonizării și Populației Evacuate, că a făcut cantine la București, la Lugoj și în alte centre, unde li se servește refugiaților masa cu 20 lei.

IN CORPUL ZIARULUI:

INVĂȚĂTORI REFUGIAȚI DIN NORDUL TRANSILVANIEI, UTILIZAȚI PE ANUL ȘCOLAR 1940

REPARTIZAREA NOTARILOR DIN REGIUNILE CEDATE

COMISIUNILE DE BACALAUREAT TEORETIC, SESIUNEA OCTOMBRIE 1940

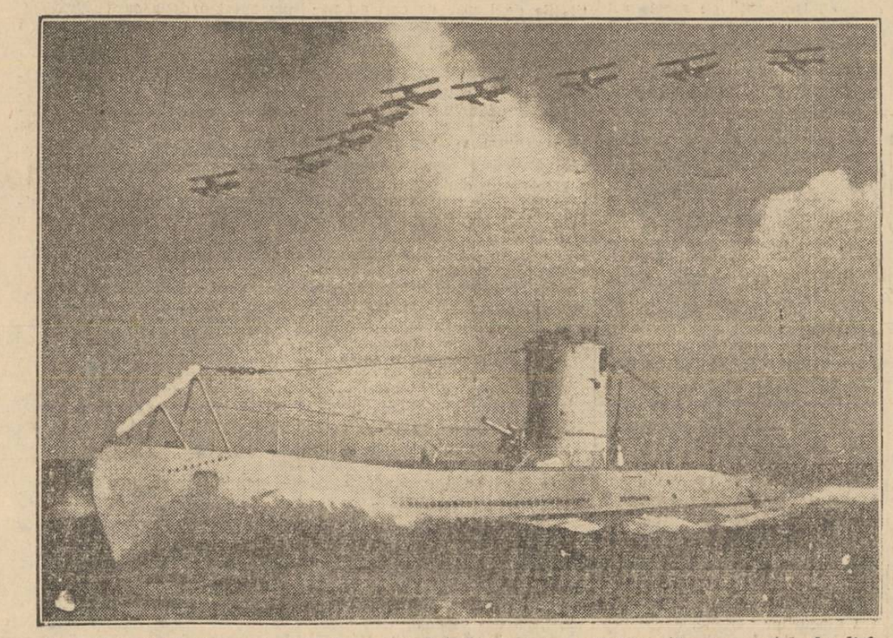

Un submarin german însoțit de o escadră de avioane, se îndreaptă spre coastele Angliei

CURAJ CIVIC

Comunicatul subsecretariatului aerului și marinei, referitor la denunțurile anonime, scoate în evidență o veche racilă pe care presa o cunoaște de multă vreme: lipsa de curaj cetățenesc.

Mai totdeauna dreptul de control și de protestare, cetățeanul și-l exercită printr'o scrisoare anonimă.

N'a intrat în conștiința publicului ideea că risipa, abuzurile și ilegalitățile se stârpesc prin cooperarea colectivității întregi; că umila acceptare a fanteziei satrapilor mărunți i-a făcut pe aceștia să se creadă de-asupra legilor.

Cetățeanul se mișcă, ia condeiul și scrie, uitând să semneze, mai totdeauna în chestiuni de pică ori de răzbunare personală, punând la contribuție imaginația sa ori bârfelile auzite dela răuvoitori.

Ziarele au o vastă experiență în această materie și câta vreme și energie nu s'au cheltuit pentru cercetarea unor denunțuri anonime, cari în cele mai multe cazuri s'au dovedit complet lipsite de temei!

Trebue să recunoaștem însă, că această absență a spiritului cetățenesc, chiar la oamenii de perfectă bună credință, se datorește faptului că autoritatea centrală nu pedepsea, decât foarte rar, pe cel vizat, care avea deci toate posibilitățile să aplice „represalii" împotriva celor cari îndrăsneau să se plângă.

Abuzivul avea „sfinți" puternici, ancheta îl scotea „bazma curată" și vai de cetățeanul care avusese un moment iluzia, că are drept să denunțe anumite ilegalități.

Denunțul anonim e o rușine, dar ne-a fost dat deseori să absolvim pe anonimi, înțelegându-le situația, când era, de exemplu, vorba de rechiziții, de scutiri, de hrană etc.

Cine dintre cei mici ar fi avut curajul să semneze?

O scurtă privire pe o scrisoare anonimă este suficientă, pentru un conducător atent, să vadă sinceritatea ori pornirea trimițătorului.

Hotărîrea autorităților, de a nu accepta reclamațiuni și

(Continuare în pag. 2-a)